

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se

**Yttrande över Transportstyrelsens redovisning av regeringsuppdrag om
åtgärder mot fusk vid förarprov och illegal
utbildningsverksamhet (diarienummer I2020/02448)**

Tingsrätten har granskat förslagen huvudsakligen utifrån de intressen tingsrätten har att bevaka.

Inledningsvis anser tingsrätten att det i promemorian presenteras goda skäl för att strama upp regelverket kring t.ex. vilka fordon som får användas vid körprov och antalet handledartillstånd. Detsamma gäller promemorians förslag om att införa en möjlighet att stänga av provdeltagare. I den sistnämnda delen bör det dock analyseras hur en sådan reglering förhåller sig till förbudet mot dubbelbestraffning.

Tingsrätten kan även se att det finns anledning att överväga hur det straffrättsliga regelverket kan användas eller ändras för att komma till rätta med den problematik som behandlas i promemorian. Tingsrätten kan här konstatera att det i promemorian föreslås såväl utvidgning av det straffbara området som straffskärpningar, vilket ställer krav på beredningsunderlaget. Tingsrätten efterlyser i dessa delar ytterligare och fördjupad analys av bl.a. behov, alternativa lösningar och effekter av förslagen. Det kan t.ex. konstateras att det saknas uppgifter om hur många som hittills har utretts och dömts för den brottslighet där straffskärpningar nu föreslås. Denna brist försvårar analysen av såväl behov som t.ex. ekonomiska effekter av förslagen. Det saknas också analys av huruvida ett alternativ eller komplement kan vara att istället för de förslag som nu läggs fram nyttja eller ändra annan befintlig lagstiftning. Möjligen kan t.ex. regleringen

om osant intygande, tillåtande av olovlig körning, bokföringsbrott och skattebrott användas i större utsträckning för att komma åt problematiken med illegala körskolor. Detta är frågor som bör övervägas inom ramen för det fortsatta beredningsarbetet.

Tingsrätten kan se att det kan finnas skäl att skärpa straffskalan för de som bedriver trafikskola utan tillstånd, på det sätt som föreslås i promemorian. De få argument som presenteras i dessa delar framstår dock inte som övertygande. På s. 40 i promemorian anges – som ett argument för straffskärpning – att den som tjänar stora pengar på illegal verksamhet inte torde deklarerera denna inkomst, vilket leder till låga dagsböter. Det är en argumentation som inte bör användas för att motivera en straffskärpning. Vidare synes argumentationen bygga på ett missförstånd eftersom inkomsten inte styr antalet dagsböter och det enbart är antalet dagsböter som återspeglar straffvärdet. Det fortsatta beredningsarbetet behöver innefatta en noggrannare analys för att komma fram till en lämplig straffskala där hänsyn bl.a. bör tas till befintliga straffskalor för liknande brottslighet.

Syftet med straffskärpningarna och utvidgningen av det straffbara området är enligt promemorian att förhindra illegal utbildningsverksamhet. Tingsrätten kan dock notera att flera av förslagen i promemorian även omfattar legala aktörer med tillstånd, men som vid ett tillfälle inte följer en viss föreskrift (se t.ex. 9 kap. 1 § körkortslagen i dess föreslagna lydelse). Det kan ifrågasättas om det finns skäl för att inkludera även överträdelser av legala aktörer och om det är en önskvärd ordning. Åtminstone är även detta en fråga som bör analyseras inom ramen för det fortsatta lagstiftningsarbetet. Vidare efterlyser tingsrätten vägledning avseende vad som ska betraktas som ett ringa brott och hur eventuella konkurrenssituationer ska behandlas. I det sistnämnda sammanhanget kan noteras att straffbestämmelsen i 9 § lagen (1998:493) om trafikskolor, även efter den i promemorian föreslagna ändringen, kommer att innehålla en uttrycklig bestämmelse om att den regleringen ska vara subsidiär till bl.a. brottsbalken. En sådan reglering föreslås inte i motsvarande straffbestämmelser i övriga lagar. En likalydande reglering i övriga lagar torde vara önskvärd. När fängelse införs i straffskalan öppnar detta även upp för användande av olika

straffprocessuella tvångsmedel. Även detta bör beaktas och analyseras i den fortsatta konsekvensanalysen.

En avslutande generell kommentar är att en språklig översyn av förslagen bör göras. T.ex. förekommer ord som ”bråkigt” och ”störande” vilket enligt tingsrättens mening inte är brukliga i författningstext.

Sammanfattningsvis anser tingsrätten att det behövs ytterligare analys och argumentationen av de utvidgningar av det straffbara området och de skärpningar av straffskalor som föreslås i promemorian. Tingsrätten kan utifrån befintligt beredningsunderlag varken avstyrka eller tillstyrka förslagen i dessa delar.

Detta yttrande har beslutats av lagmannen Nina Stubbe. I handläggningen av ärendet har även rådmannen Jonas Brunberg deltagit. Föredragande har varit tingsfiskalen Jonna Ihrman.

Nina Stubbe

Jonna Ihrman